

הקשרים הצופיים

מתוך חוברת "הצופיות" בעריכתו ועיבודו של משה זילקה

1. כללי

הקשרים הצופיים הם אבני היסוד בשימוש בחבל. החבל עצמו הוא בבחינת "חומר הגלם" הניתן לעיבוד ולשימוש ע"י העזרות בקשרים הצופיים. שימושי החבל השונים, בניית מתקני שדה והמשכנות, עבודות העמלנות - כל אלו מתבססים על הקשרים הצופיים. קשרים אלו הם האלף-בית, אשר בהשתמשנו בהם, אנו בונים ומרכיבים את המילים והמשפטים. הווה אומר את המחנאות העוסקת בחבלים.

עלינו להבין את ערכו של הקשר. בשימוש הנכון בקשר תלויים לעיתים קרובות, חייו של בן אדם או הצלחת פעולה מסוימת: אדם המועלה מבור, או היושב על מגדל תצפית צופי, נותן מבטחו בקשר המחזיקו. הרמה מהירה של מפרשים, חציית נהר בעזרת גשר חבלים - פעולות אלו ודומות להן מושתתות על השימוש הנכון בחבל ובקשר.

קשר הנעשה כהלכה, לו זו בלבד שהוא מחזיק יפה, אלא גם מונע קלקולו של החבל; וכן אפשר להתירו בנקל.

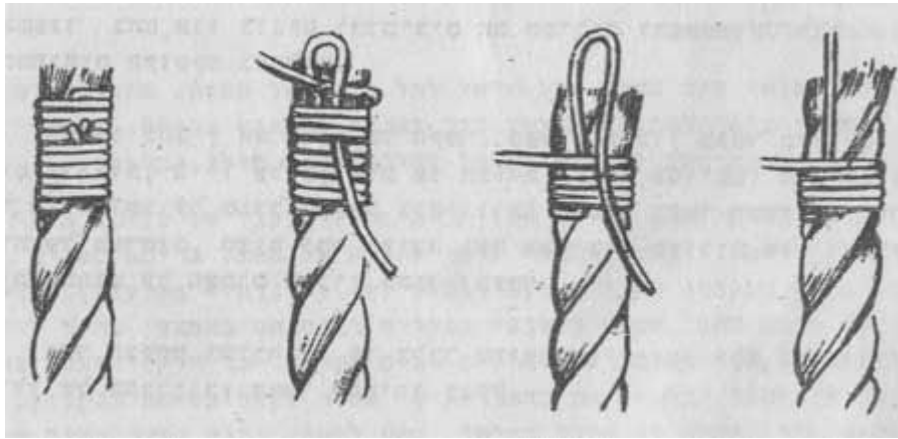
בימי קדם - שימשו הקשרים השונים מעין אורנינטים וקישוטים על בניינים וכלים. קישוטים בצורת חיבור קאריק, ענד בקבוק ודומיהם, נמצאו כפתוחים על כותרות עמודים, ברכובים וכדים וכד'.

2. הכריכות

כריכות בקצה החבל, נעשות כדי לשמור על קצות החבל מפני פרימה והתפרקות. קצת החבל חייב להיות מוגן. שאם לא כן, יתפרדו הגדילים שמהם מורכב החבל, והוא יאבד את ערכו. הכריכה צריכה להיגמר במרחק מספיק מקצה החבל, כדי שלא תחליק ממנו. על הכריכה להיות צפופה והדוקה. יש לשמור על הלפופים שיהיו אחד ליד השני, ולא אחד על השני. כורכים תמיד נגד כיוון הגדילים. רוחב הכריכה צריך להיות בערך כקוטר החבל.

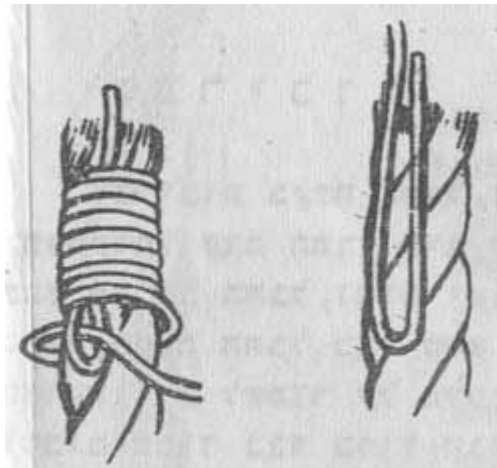
1. כריכה רגילה

כריכה זו משמשת לשמירת קצהו של חבל דק. בניה: הנח את קצה המשיחה (החוט הכורך), על החבל, כך שקצהו הקצר יפנה כלפי קצה החבל. כרך בעזרת החבל הארוך גם את החבל וגם את הקצה הקצר. כחמישה ליפופים לפני הסוף, הנח את קצה המשיחה בצורת כפל על הכריכה, והמשך לכורך על החבל ועל המשיחה. משך בקצה והדק היטב.

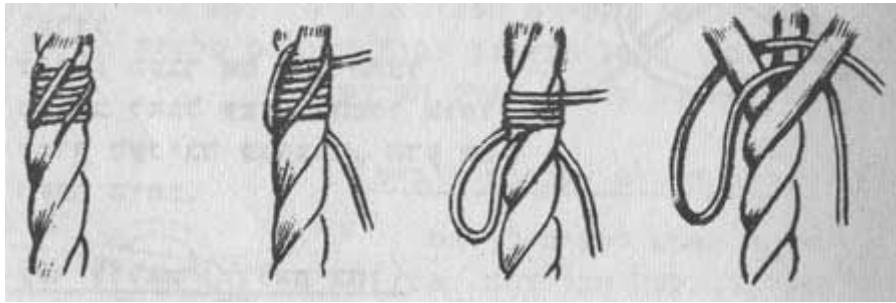
2. כריכת לולאה

בניה: הנח את המשיחה (החוט הכורך) על קצה החבל. החל לכרוך בקצה הארוך של המשיחה את החבל ואת הלולאה גם יחד. כאשר אורך הכריכה יהיה שווה בערך לקוטר החבל - השחל את הקצה בלולאה, ומשך בקצה המשיחה הקצר עד שהלולאה תיכנס לאמצע הכריכה. חתך את קצות המשיחה משני הצדדים.

3. כריכת ספנים

הכריכה היעילה ביותר. שימושית במיוחד עבור חבלים אישיים.
 בניה: פרום את קצה החבל לגדיליו באורך של כ - 3 ס"מ. צור כפל בקצה המשיכה, והלבישו על אחד הגדילים כשהקפל פתוח כלפי מרכז החבל (ציור א'). שזור את החבל בחזרה וכרוך סביבו את הקצה הארוך של המשיחה בכיוון קצה החבל (ציור ב'). מצא את הגדיל שעליו הלבשת את הקפל. הלבש את הקפל עליו. הגדיל תוך סיבוב ימינה, כך שצדו הסגור של הקפל יהיה מופנה עתה כלפי מרכז החבל, וחוטי הקפל יעברו דרך המסלולים שבין גדילי החבל (ציור ג'). העבר את הקצה הקצר של המשיחה, דרך המסלול השלישי אל מרכז החבל. השחילו בתוך הכפל. מתח וסגר את הכפל. חבר את שני קצות המשיחה בחיבור שטוח (ע' חיבורים) שיעשה בתוך מרכז החבל.

4. כריכת חצאי ענדים

כריכה ארעית המשמשת בעיקר כשמירה על גדילי החבל לפני קליעה. בניה: הנח את אמצע המשיחה על החבל. הקף בשני הקצוות את החבל, וקשור אותם בחצי ענד. בכל חצי לפוף קשר את שני הקצוות בחצאי ענדים; באופן שכל חצי ענד יהיה בצד שממול הקודם לו. לאחר מספר ליפופים מספיק, קשר את הקצוות בקשר שטוח.

5. כריכת ענדי מוד

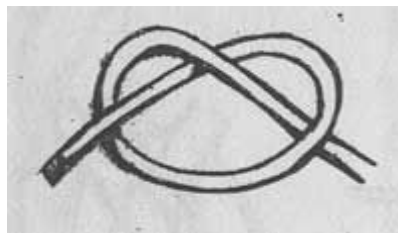
השימוש כנ"ל. בניה: ענד במשיחה, ענד מוט (ר' להלן) על החבל ברחוק מה מקצהו. הוסף לכרוך את הקצה הארוך של המשיחה, כשאלה יוצר חצאי ענדי מוט (ר' הלן) על החבל.

3. קשרי הקצה

קשרי הקצה - משמשים כאמצעים מהירים לשמירה על קצות החבל מפני פרימה והתפרקות. כן משתמשים אנו בקשרי הקצה גם לשם עשיית לולאה, כדור וכיוצ"ב בקצה החבל, המשמשים לנו לצרכים שונים.

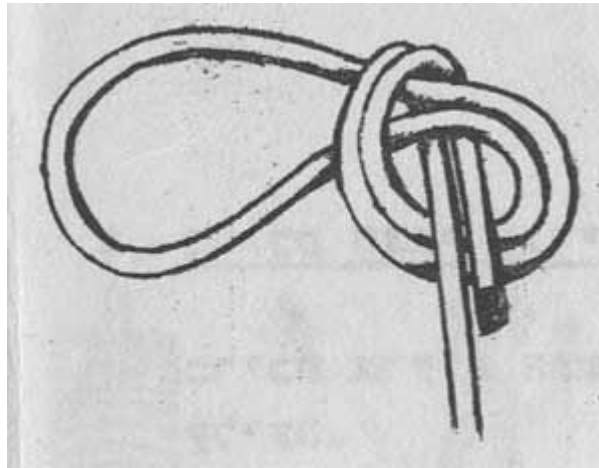
1. קשר בהן

שימושו של קשר זה - בשמירה על הגדילים של קצה החבל, לבל ייפרדו. בניה: העבר את קצה החבל מסביב לחבל עצמו, והשחל אותו לתוך העניבה שנוצרה. הדק את הקשר היטב.

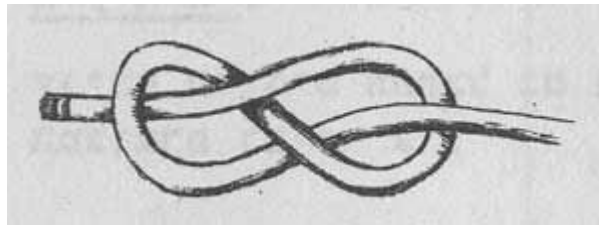

2. קשר לולאה (לולאת בהן)

קשר זה - משמש לעשיית לולאה בקצה החבל, שאינה דורשת בטחון מיוחד. בניה: קפל את החבל. עשה עניבה, והעבר את הקצה המקופל מסביב לחבל, ודרך העניבה. הדק את הקשר היטב.

3. הקשר משמש לקשירת קצהו החופשי של החבל; לשם שמירה על הגדילים מפני התפרקות, וכן לשם שמירה לבל יצא החבל מתוך גלגלת, חור וכד'.
בניה: קפל את קצה החבל והניחהו על החבל עצמו. הקף את הקצה סביב החבל הראשי, והכניסו לתוך הלולאה שנוצרה.

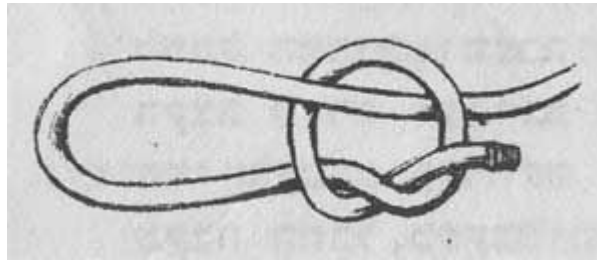

4. הקשר שמינית כפול
שימוש כנ"ל, כאשר דרוש ראש גדול יותר. בניה: עשה קשר שמינית רגיל. אלא שלפני הכנסת קצה החבל לתוך הלולאה - הקף בו את החבל הראשי פעמיים.

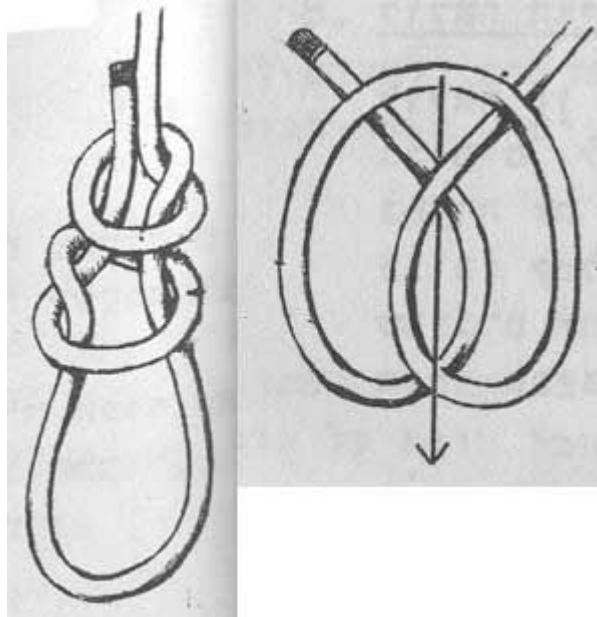

5. קשר מחליק (לולאה נעה)
קשר שימושי לקשירת חפצים. בניה: עשה בחבל לולאה. העבר את המשך החבל העליון לתוך הלולאה מלמטה למעלה, ומשכהו עד שתתקבל עניבה בגודל הדרוש.

6. לולאת דייגים (עניבת דייגים)
הקשר משמש לעשיית לולאה קבועה, בקצה חבל רטב. את קשר הלולאה הרגיל קשה יהיה להתיר באם יעשה בחבל רטב.

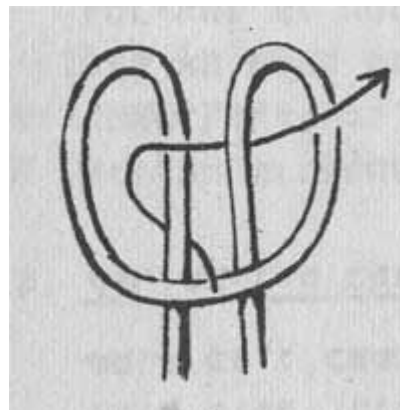

בניה: צור שני לולאות בכיוונים שונים כפי שמצויר בציור א'. העבר את החלק המסומן באות ב', לתוך החלל א' מלמטה למעלה, כפי שמסומן ע"י החץ, והדק את הקשר. הקשר המוגמר (ראה בציור ב').

הערה:

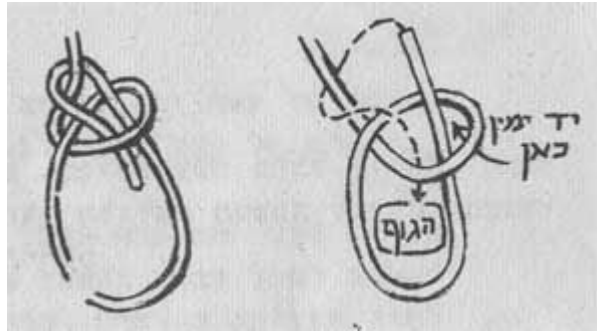
עניבת הדייגים תתקבל גם בדרך המבוארת בציור ג'.

7. לולאת הצלה

לולאת הצלה משמשת להרמת אדם (או חפץ כלשהו) לגבה, או כדי להעלותו מבור עמוק. שימוש רב לקשר זה גם כעניבה קבועה בקצה החבל. בניה: הקף את גופך בחבל כשהקצה הקצר ביד ימינך והקצה הארוך מוחזק ביד שמאלך. את ידך הימנית

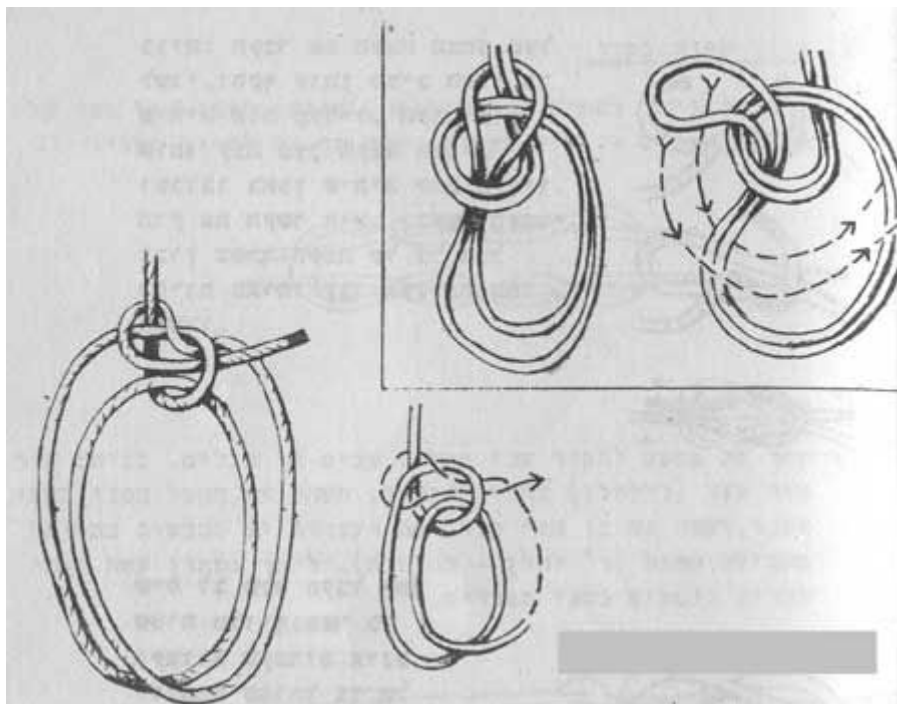
(המחזיקה כל הזמן בקצה החבל הקצר), העבר מעל החבל הארוך (ברוח בינו ובין היד השמאלית) וחזרה מתחתיו. ישר את ירך. היד הימנית נמצאת עתה ביחד עם קצה החבל הקצר - בתוך עניבה של הקצה הארוך. העבר את הקצה הקצר מתחת לחבל הארוך, וחזרה לתוך העניבה שבה נמצאת היד. עם הכנסת הקצה חזרה לעניבה הוצא את ירך משם. הדק את הקשר לגופך כדי לעשות קשר זה לא על הגוף, צור בחבל לולאה ברחוק מה מקצה החבל, כשקצה החבל מונח על החבל הראשי. הכנס את קצה החבל ללולאה מלמטה למעלה. הקף את החבל הראשי, והחזר את הקצה לתוך הלולאה, הפעם מלמעלה למטה.

8. לולאת הצלה כפולה

לולאה זו משמשת בעיקר להעלאת אנשים, או להורידם ממקומות גבוהים. לולאה אחת משמשת מקום לישיבה, והאחרת משענת לגב. במקרה זה עושים לולאה אחת קצרה במקצת.

בניה: קפל את החבל, והתחל כמו ביצירת קשר הצלה הגוף. אחרי שהעברת את הקפל דרך הלולאה, פתח את קצה החבל הכפול, העבר אותו סביב כל הקשר והחזר אותו למעלה מהצד השני.

9. לולאת הצלה מוכפלת

משמשת לאותה מטרה כאשר החבל קצר מדי מכדי להכפילו. בניה: התחל בעשיית לולאת הצלה רגילה, אך לפני שתקיף את החבל הראשי - צור עוד טבעת אחת כפי שמוסבר בציור.

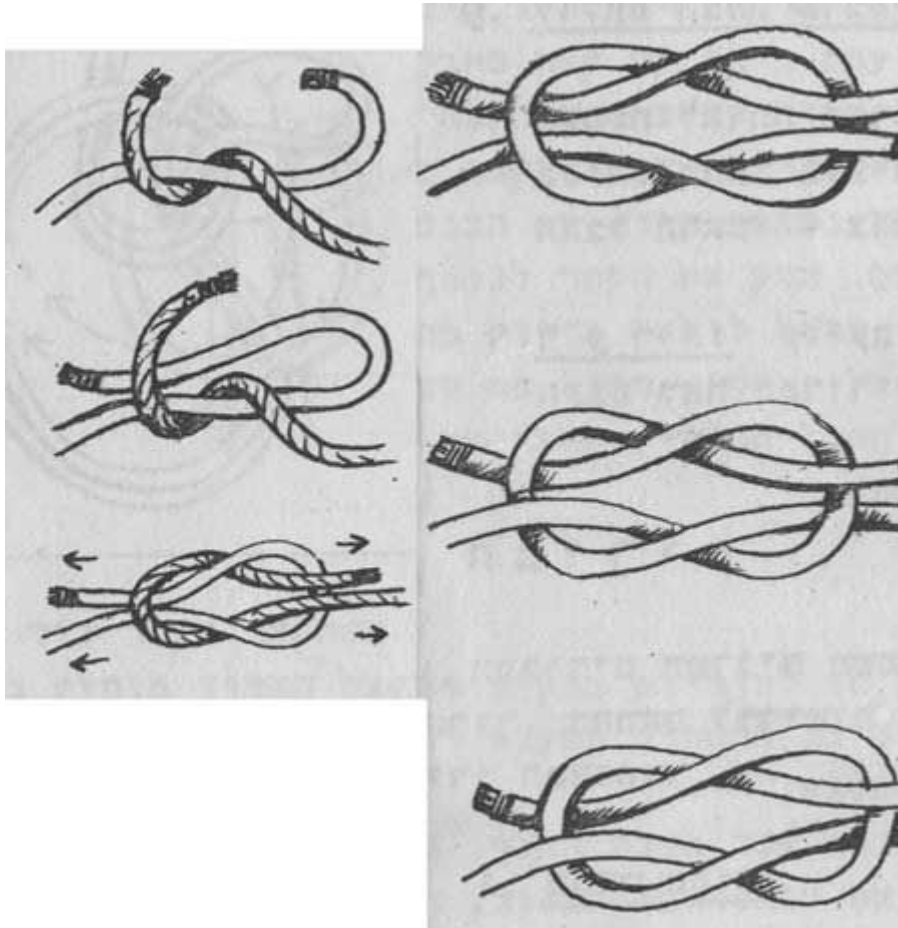
הערה: קליעת לולאה, קליעה חוזרת וכן יתר קליעות הקצה ראה במדורי "עמלנות - קליעות".

4. חיבורים

החיבורים השונים משמשים לחיבור שני חבלים נפרדים, ולאחדם לחבל אחד ארוך. בהתאם לדרישות שונות קיימים חיבורים שונים - חיבור חיבור ותפקידו המיוחד.

1. חיבור שטוח

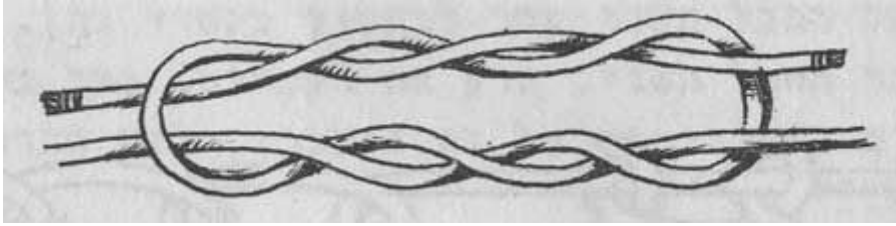
קשר זה - משמש לחיבור שני חבלים שווים בעוביים. החיבור השטוח שימושי מאוד בעזרה ראשונה וחשוב בעיקר: שהחבל מונח על עצם. בניה: העבר את הקצה האחד מעל לשני, והקף אותו סביב השני כך שיהיה שוב מעליו. העבר שוב אותו קצה מעל הקצה השני, וסבובו באופן שיהיה שוב מעליו. הדק את הקשר היטב. בקשר העשוי נכון צריך הקצה של כל חבל להיות מאותו עבר העניבה כמו המשכו.

שים לב שלא תקבל קשר שטוח מזויף; אשר בו הקצוות הקצרים אינם יוצאים מאותו צד של החבל הארוך. קשר זה עלול להיפתח בנקל. היזהר כמו כן שלא ליצור קשר סבתא, שעלול להיפתח ושכקשה להתירו באם נמתח. השגת כמו כן שלא תקבל את קשר הסבתא המזויף שהוא צירוף שני הקשרים הלא נכונים הקודמים.

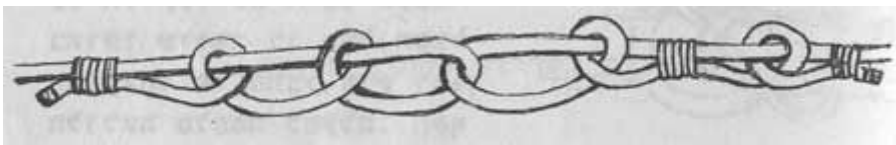
2. חיבור שטוח כפול

קשר זה ניתן להתרה מהירה יותר, בניה: העבר חבל אחד על משנהו פעמיים או שלוש פעמים. עשה כך גם לכיוון השני.

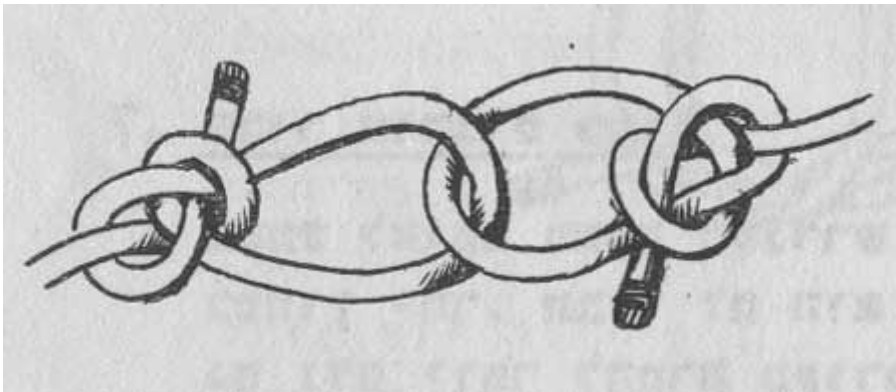

3. חיבור השחלה

קשר זה משמש לחיבור שני חבלים עבים או כבלים. בניה: צור חצי ענד (כדלהלן) באחד החבלים. השחל את החבל השני בחצי הענד ועשה גם בו חצי ענד. את הקצוות יש להבטיח בכפיתה מקבילה קטנה (ר' להלן - כפיתות). ליתר ביטחון עשה חצאי ענדים נוספים בשני הצדדים.

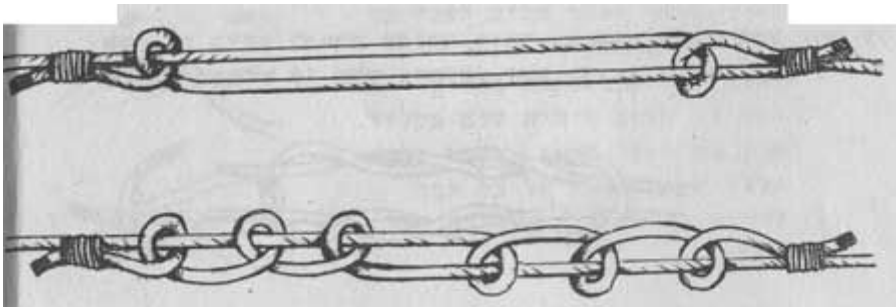

4. חיבור השחלה אפשר לבנות גם ע"י שתי לולאות הצלה משולבות. חיבור זה הוא אחד החיבורים החזקים ביותר.

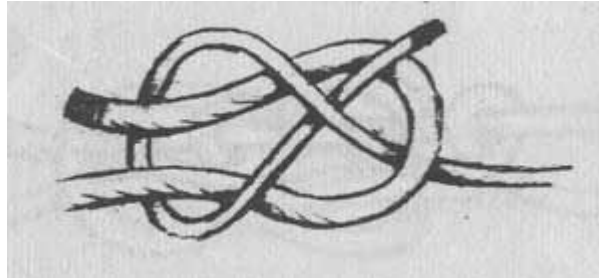
5. חיבור השחלה פתוח

בקשר זה משתמשים לחיבור שני חבלים שדרוש לשלם דרך פתח צר. בניה: קשר קצהו של חבל אחד לחבל השני, ואת קצהו של החבל השני, קשר לראשון בחצאי ענדים, והבטח את הקצוות בכפיתה מקבילה קטנה. בהגברתו את מתיחת החבלים פוחת הקף הקשר. (ראה ציורים).

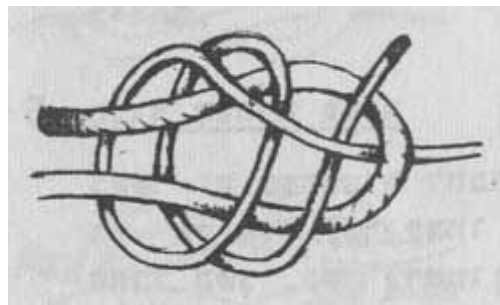
6. חיבור אורגים

בחיבור זה משתמשים לקשירת שני חבלים שאינם שווים בעוביים. נקשור שני חבלים כאלה בחיבור שטוח - הקשר לא יתהדק והחבלים יתחלקו וישתמטו מן הקשר. בנייה: קפל את החבל העבה באופן שיווצר בו כפל. השחל את קצהו של החבל, הדק לתוך הלולאה מלמטה למעלה. הקף בקצה הדק את שני חלקי החבל העבה, והשחל אותו מתחת לעצמו.

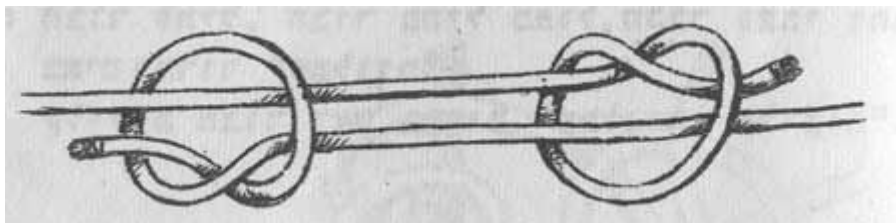
7. חיבור אורגים כפול

משמש לאותה מטרה כשנדרש ביטחון יתר. חיבור זה הוא גם נוח יותר להתרה מקודמו. בנייה: בנה חיבור אורגים רגיל, והעבר את החבל הדק מסביב לשני חלקי הלולאה (החבל העבה) פעמיים. קשר זה חזק אם על החבלים פועלת מתיחה.

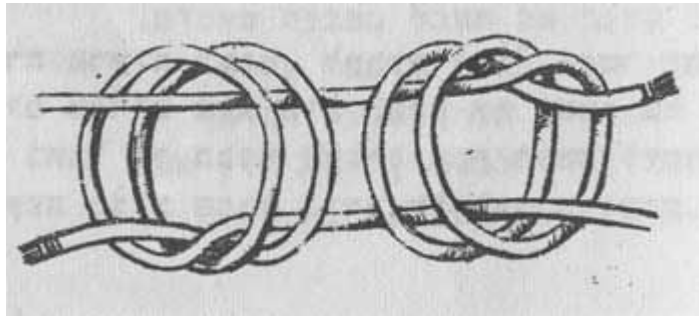
8. חיבור דייגים (חיבור בהן כפול)

בקשר זה מחברים שני חבלים רטובים בעלי עובי שווה. כל חיבור אחר אשר ייעשה בחבלים רטובים, ירפה את החבלים, יחלישם וקשה יהיה להתירו. בנייה: קשור קצהו של חבל אחד לחבל שני ואת קצהו של החבל השני קשור בקשרי בהן. דרך כל קשר בהן עבר החבל השני. הדק את הקשרים. משך בשני החבלים והקשרים יתקרבו זה אל זה ויעצרו. לשם התרה משך בקצוות החבלים.

9. חיבור דייגים כפול

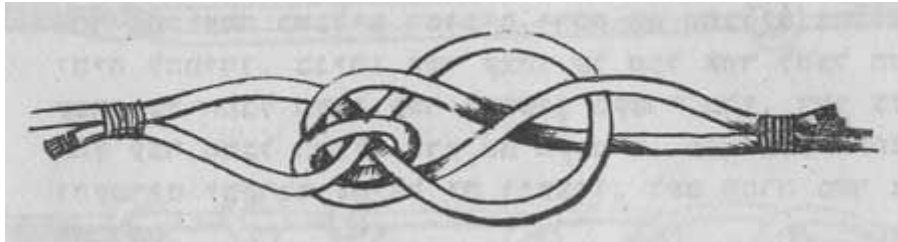
משמש לאותה מטרה כשדרוש ביטחון מיוחד.

בנייה: קשר זה נעשה כדוגמת חיבור הדייגים אלא שמוסיפים עוד קשר בהן בכל צד.

10. חיבור קמריק פתוח

משמש לחיבור שני כבלי פלדה, או חבלי סיירים עבים. בנייה: עשה לולאה סגורה בקצה החבל, כך שהקצה יהיה מונח על החבל הראשי. הכנס את קצה החבל השני לתוך הלולאה מלמעלה למטה. העבר אותו פעמיים סביב ההצטלבות שבחבל הראשון, והכנס אותו ללולאה, אך הפעם מכיוון הפוך (כלומר מלמעלה למטה); לשם ביטחון יתר, כדי להבטיח את קצות החבלים בכפיתות מקבילות קטנות.

הערה: חיבור פתיל, חיבור פתיל כפול, חיבור נצבי ויבור קאריק באים במדור "עמלנות".

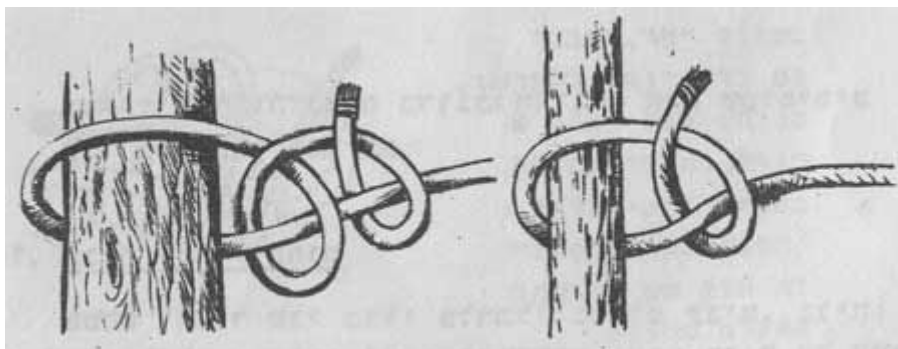
קליעות חיבור ראה במדור "עמלנות - קליעות".

5. ענדים (קביעות)

בענדים או בקביעות, משתמשים לחיבור: חבל למוט כלשהו או לכל אחר שאינו חבל. מספר הענדים הוא רב ולכל ענד וענד תפקיד משלו.

1. חצי ענד

נועד לקשירה ארעית למוט, לטבעת וכו'. קשר זה משמש יסוד לענדים רבים אחרים אלא שיש לחזק את קצהו אל החבל עצמו. בנייה: הקף בחבל את הגוף שעליו אתה רוצה לעשות את הקשר. השחל את הקצה סביב החבל ודרך הלולאה הנוצרת.

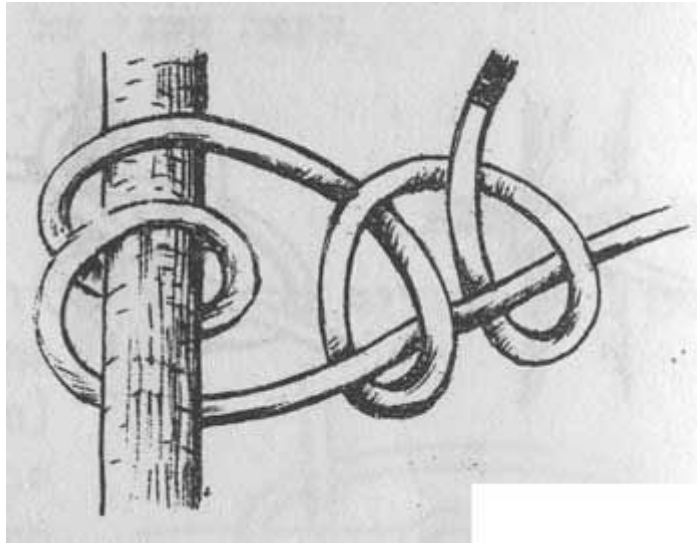

2. ענד לולאה (ענד יתד)

משמש לקשירת קבע של חבל ליתר. אופן הבניה: עשה חצי ענד, והוסף עוד חצי ענד באותו הכיוון של חצי הענד הקודם.

3. ענד לולאה כפול (ענד יתד כפול)

בענד זה נשתמש לקשירת קבע של חבל עבה ליתד וכד'. קביעה זו שימושית בעיקר כשהחבל מאונך ליתד. בניה: הקף את החבל מסביב למוט פעמיים, וגמר כמו בענד יתד רגיל. הקשר יהיה חזק ביותר, אם הליפוף השני על המוט יצלב את הליפוף הראשון.

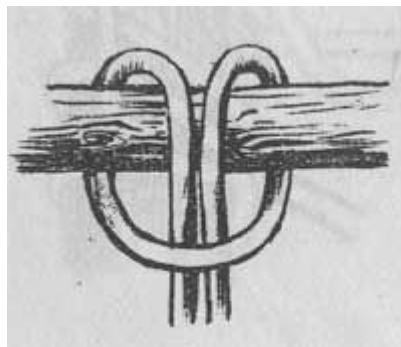
4. ענד דייגים

ענד זה משמש לקשירת חבל לטבעת. בניה: העבר את החבל בטבעת פעמיים. עשה חצי ענד באופן שיעבור מתחת לשני הליפופים אשר בטבעת. הוסף עוד חצי ענד ולביטחון יתר, חזק את הקצרה לחבל בכפיתה מקבילה קטנה.

5. ענד קרנים

קשר זה משמש לקשירה ארעית של אמצע חבל למוט וכד'. אופן הבניה: קפל את החבל. קפל את הלולאה לכיוון המשכי החבל, והוצא את שני החבלים בעזרת המוט. ענד זה שימושי בעיקר בעמלנות.

6. ענד מוט

הענד השימושי ביותר לקשירת חבל למוט. אופן הבניה: במקרה שהמוט סגור משני הצדדים (עץ) נעשה הקשר בדרך זו: א) הקף את המוט בחבל כך שהמוט יצטלב ויעבור על עצמו. הוסף להקיף והכנס את הקצה מתחת לליפוף. שני חלקי החבל מהווים בדרך זו כאילו אחד המשכו של השני. ב) במקרה שהמוט פתוח מצד אחד, עשה את הקשר ביד וענוק אותו על המוט. צורו שתי עניבות באותו כיוון כסה עניבה אחת בשנייה (שים לב יש רק אפשרות אחת לכיסוי) וענוק את שתיהן על המוט.

7. ענד מוט כפול

בענד זה משתמשים כשדרוש בטחון מיוחד. אופן הבניה: נעשה כדוגמת ענד מוט רגיל, אלא שלפני גמירתו עושים ליפוף נוסף מתחת לליפוף השני.

8. ענד גלול (ענד מוט בלתי מחליק)

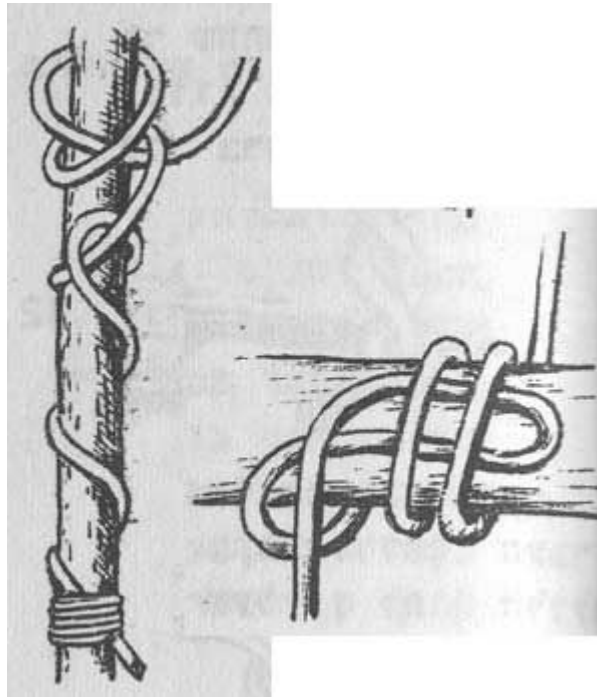
ענד זה משמש לקשירת חבל למוט חלק, כאשר כיוון המשיכה מקביל למוט או מהווה עמו זווית חדה. בניה: הקף את קצה החבל סביב המוט. העבר אותו מעל לעצמו פעמיים כך שיווצרו שני ליפופים על החבל הראשי, הוסף עוד ליפוף מתחת החבל הראשי, והכנס את קצה החבל מתחת הליפוף השני שעובר על החבל הראשי. אם הקשר מחליק בכל זאת, כרוך את קצה החבל סביב המוט ביוון הפוך לקשר וקשור את קצה חבל המוט בכפיתה.

9. ענד נף (מעלן)

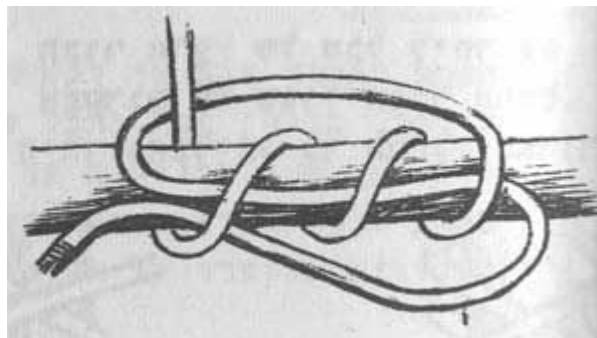
קשר זה משמש לקשירת דגל מקופף לשם הנפתו. אופן הבניה: הקף הדגל בשני ליפופים הדוקים. קפל חלק קטן של החבל והעבר אותו מתחת לשני הליפופים הנ"ל.

ע"י משיכה בקצה יותר הקשר והדגל יפתח. את הדגל מעלים בעזרת הקצה השני של החבל.

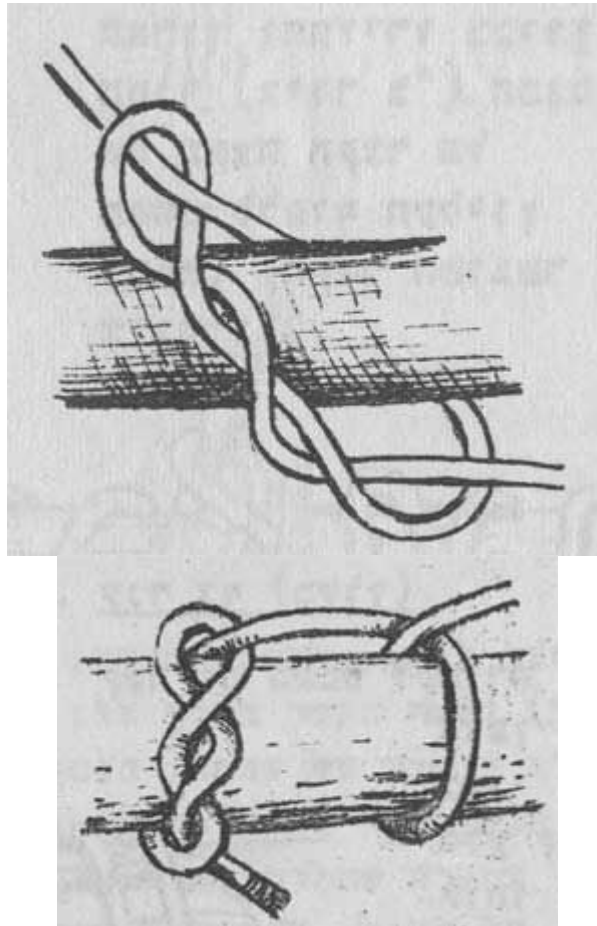
10. ענד נף קבוע

בענד זה מחברים בדים אל קורות למשל מפרשים. בניה: כךך את קצה החבל סביב המוט (האסקריה) מספר פעמים. החזירו סביב החבל הראשי, והעבר אותו מתחת לכל הליפופים שעל המוט. בסיום העבירו שוב תחת הליפוף הראשון.

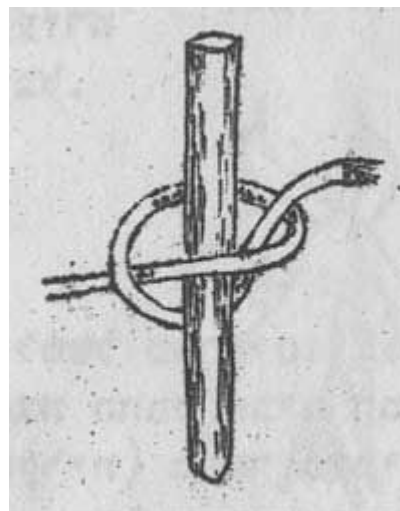
11. ענד קורה

ענד זה משמש לקשירת חבל לקורה לשם פרמה או גרירה. בניה: הקף את החבל סביב הקורה. עשה חצי ענד בקצה החבל על החבל הראשי, והמשך וכרוך את הקצה כמה פעמים סביב החבל המקיף את הקורה. כאשר רוצים להרים את הקורה כך שתהא מופנית כל הזמן לכיוון אחד, יש להוסיף חצי ענד ברחוק מה מן הענד.

12. ענד סלם (ענד דקור)

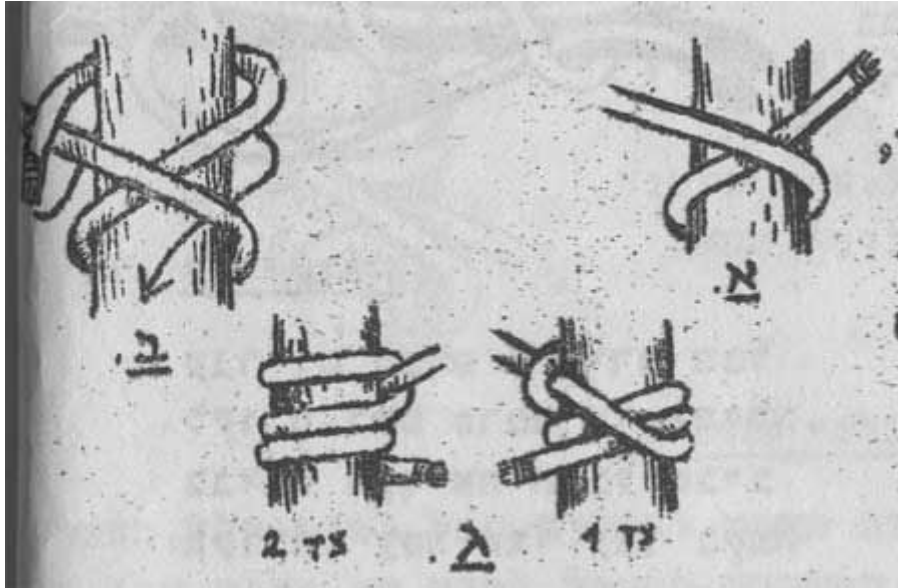
קשר זה מאוד שימושי לקשירת שלבי סולם או למתיחה חזקה. בניה: עשה בחבל לולאה. העבר המשך החבל העליון לתוך הלולאה מלמטה למעלה וחזקהו בעזרת כפיס עץ (או שלב הסולם).

13. ענד זקף

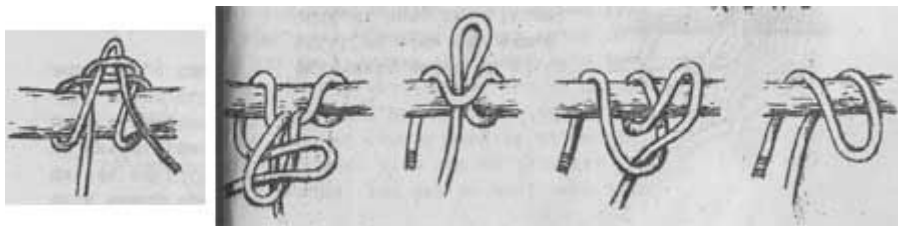
חיבור ארעי של חבל ליתד עם אפשרות של שינוי אורך החבל. בניה: הקף את החבל סביב היתד והצליבו כך שהחלק הארוך יונה מעל החבל הקצר (ציור א'). עשה חצי ליפוף נוסף בקצה הקצר, הלבש אותו מעל לקצה הארוך והחזירו בכיוון הפוך (ציור ב'). הכנס את הקצה הקצר אל מתחת לליפוף העליון ומתח. (הקשר המוגמר ציור

(ג')

14. ענד סיירים

ענד זה שימושי מאוד בחיבור חבל למוט עם אפשרות של התרה מהירה וממרחק. בניה: קפל את החבל לשניים. הנח את הכפל מצד אחד של הכלונס. העבר את הקצה הקצר מתחת לכלונס כלפי מעלה. הקף בו את הכפל והחזירו אל מעבר לכלונס. צור בקצה הקצר, כפל נוסף והכניסו לתוך הכפל הראשון. מתח והדק בקצה הארוך. כדי לשחרר, משך בחוזקה בקצה הקצר.

15. ענד חבל

משמש לקיצור חבל או לקשירת חבל אל אונקל. בניה: עשה בחבל ענד קרניים ופתל את שני הלולאות עד שהחבל מגיע לגודל הדרוש. תלה את שני העניבות שנוצרו על האונקל.

16. ענד אונקל

משימוש אמצעי לקשירה מהירה וארעית של חבל אל אונקל. בניה: כרך את החבל בליפוף מלא את האונקל מגבו. באופן שהחבל יעבר מעל לקצהו של עצמו ויפנה לצד האחר של האונקל. עם הגברת המשיכה יגבר הלחץ על קצה החבל והקשר יחזיק יפה. ליתר ביטחון טוב לעשות במקום ליפוף אחד שני ליפופים על האנקול.

17. ענד אונקל כפול

שימוש: כנ"ל כשדרוש ביטחון יתר. בניה: כרך את אמצע החבל מלפני הטבעת המחזיקה את האונקל, ואחר מגבו של האונקל ושוב לפניו. בשכול החבל פעמיים, מתהווה קשר אונקל כפול.

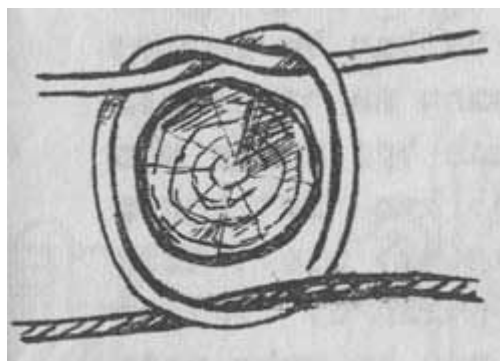
18. ענד קדטים

שימוש: כנ"ל כשהחבל משומן. בניה: נעשה דוגמת ענד אונקל רגיל. אלא שהקצה התחתון מעבר סביב העקץ של האונקל.

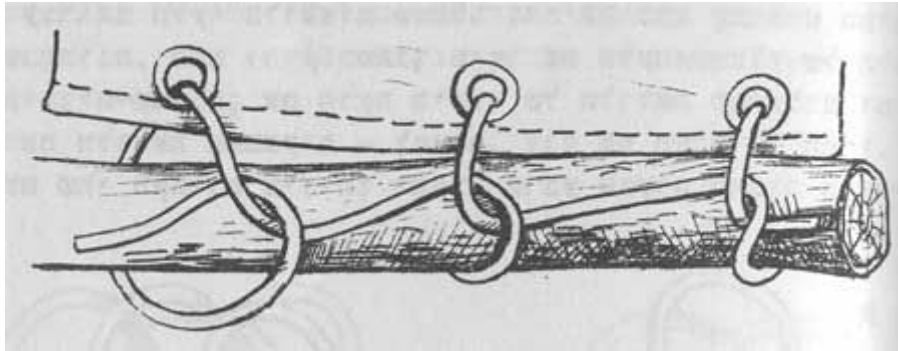
19. ענד קולר

ענד זה שימושי מאוד לקשירת הכפות לתורן קטן. בניה: עשה קשר בהן באמצע החבל אשר אותו הנך רוצה להצמיד לתורן. העבר חבל אחר דרך הלולאה. בזמן המתיחה מתהדק הקשר ואינו מחליק.

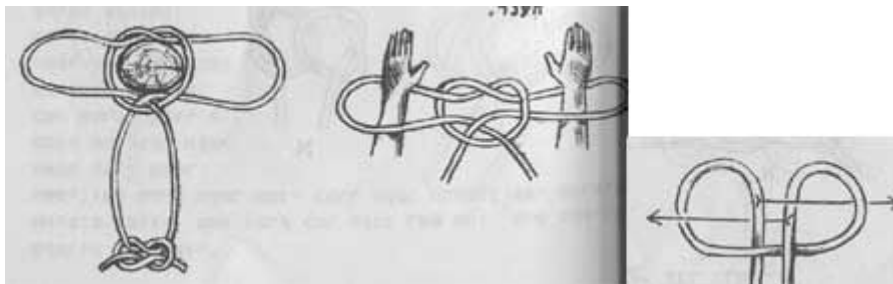
20. ענד מרלינג

קשר שימושי לאריזה ולקשירת בדים למוטות. בניה: ענד זה מורכב מקשרי בהן הנעשים כולם בחבל אחד כפי שהדבר מוסבר ע"י הציור.

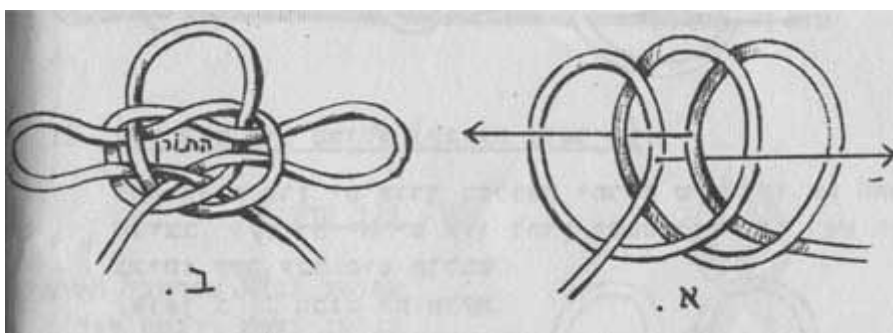
21. ענד ראש תורן משולש (קביעת שוטרים)

לשם הקמת תורן יש צורך בשלושה יתרים שיחזיקו את התורן הניצב. לקשירת יתרים אלו לתורן ישמש לנו ענד ראש התורן.
 בניה: עשה ענד מוט מולבש (אופן ב'). הכנס את חלקה הימני של הטבעת השמאלית לטבעת הימנית, ואת חלקה השמאלי של הטבעת הימנית לטבעת השמאלית. בידך נמצאת עתה כפיתת מוט המשמשת לכפיתת ידי אדם (נקראת גם קביעת שוטרים).
 חבר את קצות החבל וצור בדרך זו טבעת שלישית. הלבש את הענד על התורן כשהאחרון חודר ל"לבה" הענד.

22. ענד ראש תורן מרובע

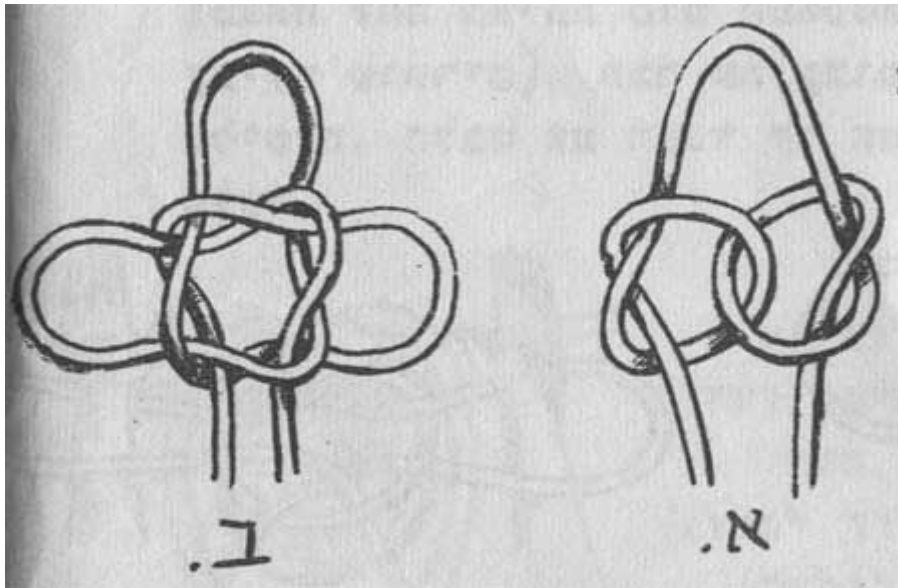
שימושו כנ"ל כאשר יש צורך בארבע טבעות לשם מתיחת ארבעה יתדים. בניה: עשה שלוש לולאות בכיוון אחד, והניחן אחת מתחת השניה כפי שמראה ציור א'.
 העבר את חלקי הלולאה שמאלה וימינה כפי שמראים החיצים שבתמונה. מתח והדק כשהינך מושך את חלקה השמאלי של הלולאה הימנית-שמאלה; את חלקה הימני של הלולאה השמאלית ימינה, ואת הלולאה האמצעית - למעלה. ענק את הענד אל התורן. קשר את שתי הקצוות ביניהן ותקבל ארבע טבעות לחיבור היתדים.

23. ענד תלתן

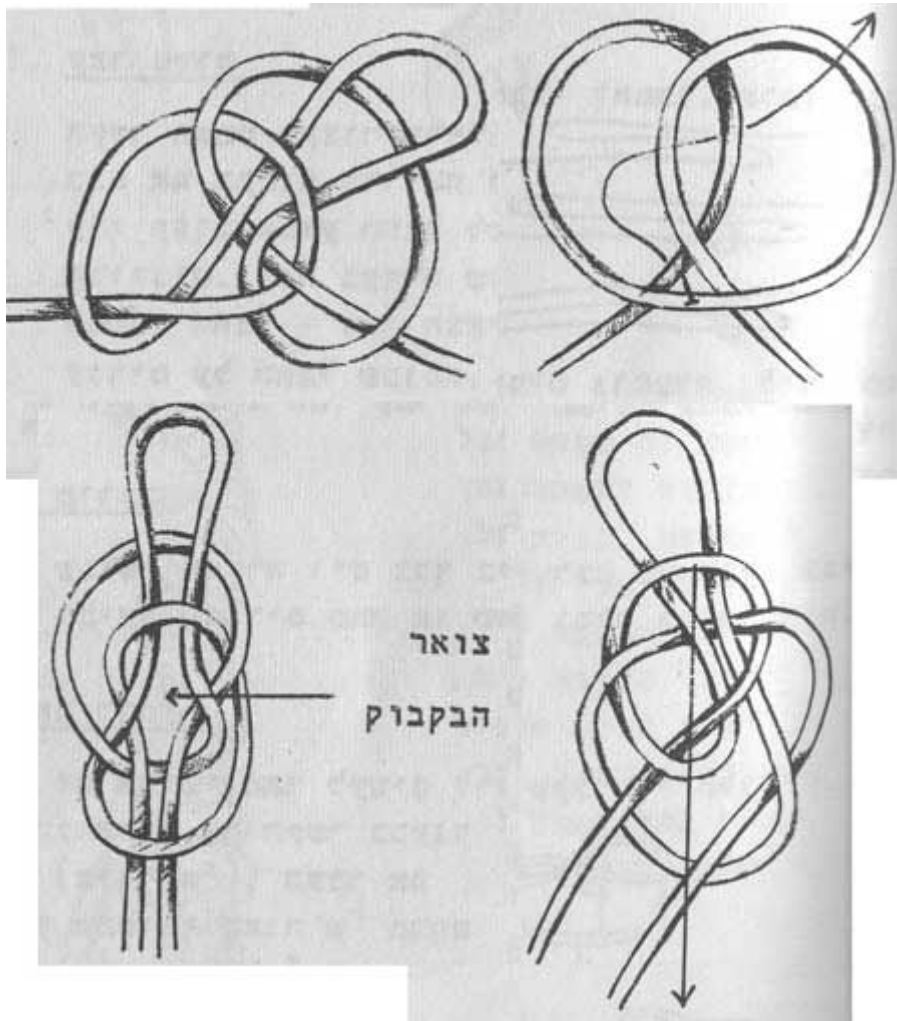
שימושו כנ"ל. קשר זה משמש גם בעמלנות כהתחלה של מפית או עטיפת צנצנת.
 בניה: עשה באמצע החבל שני קשרי בהן משולבים זה בזה, כפי שמראה ציור א'.

הכנס את טבעת הקשר האחד לתוך הקשר השני, ואת טבעת הקשר השני לתוך הקשר הראשון כפי שמראים החיצים בציור. מתח והדק כמו בענד ראש תורן. סיים בקשירת הקצוות אחד לשני.

24. ענד בקבוק

ברצונך לשאת בידך בקבוק, צנצנת כלשהי וכדומה - התקן להם ידית נשיאה בעזרת ענד זה. בניה: צור שתי לולאות בכיוונים נגדיים כפי המצויר בציור א'. העבר את החלק המסומן באות א' תחת ב'. מעל ג' תחת ד' ומעל ה'. עתה תקבל קשר כפי שמצויר בציור ב'.

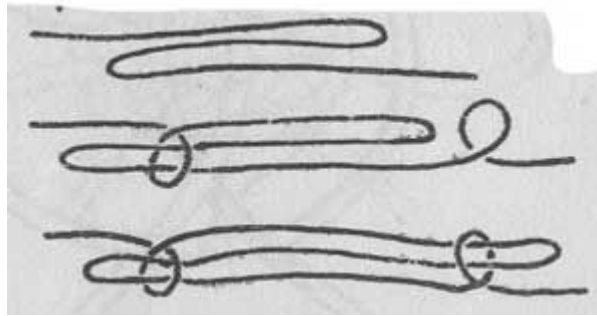
הפך את הטבעת ה'ו' חזרה תחת טבעת ז', כך ששני הקצוות יצאו ביחד כפי שמצויר בצויר ג'. הפך את הטבעת ז' למטה כפי שמסומן ע"י החץ למצב המצויר בצויר ד'. הכנס את צואר הבקבוק למרכז הקשר והדק. הלולאה הבולטת ושני הקצוות החופשיים ישמשו לנשיאת הבקבוק.

6. קשרים שונים

ישנם קשרים שקשה להכלילם בתוך קבוצה מסוימת אחידה. קשרים אלו משמשים כקשרי מתיחה וקשרי עזר במקרים רבים.

1. קצר פשוט

הקשר משמש לקיצור ארעי של החבל מבלי לחתכו. אופן הבניה: כנס את הכמות הדרושה לקיצור, ע"י קיפול אמצע החבל לשני הכיוונים. עשה בעזרת שני המשכי החבל - שני חצאי ענדים על החבל שכנסת. אם יש לקצר הרבה אפשר לקפל מספר פעמים נוספות. ליתר בטחון חזק את העניבות או העבר את אמצע החבלים דרך העניבות, ושים מקלות ביניהם. קשר זה נפתח ע"י משיכה בחבל האמצעי.

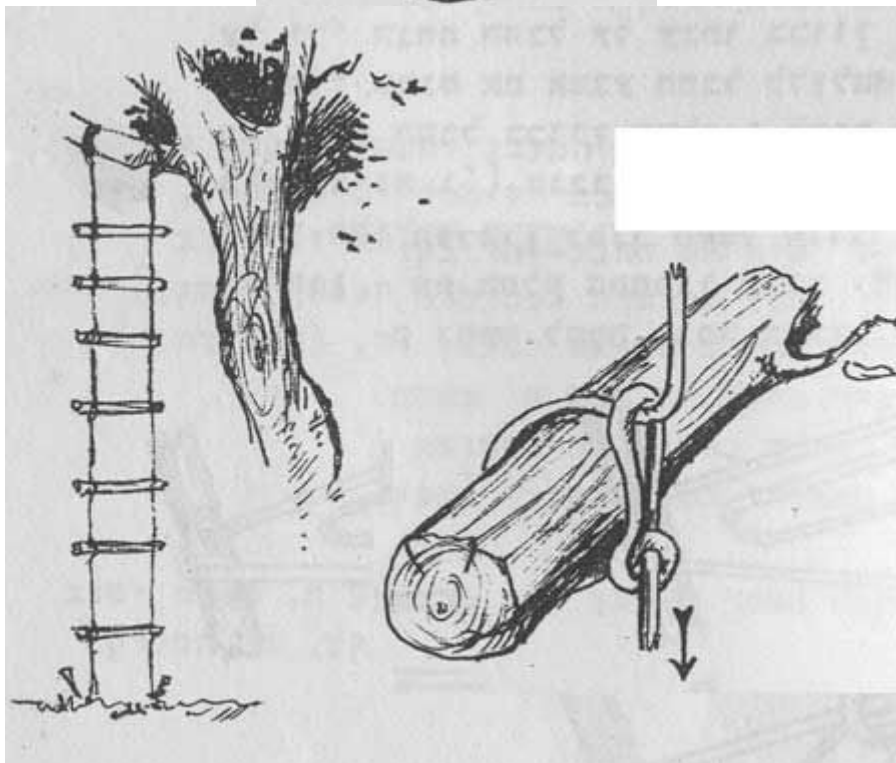
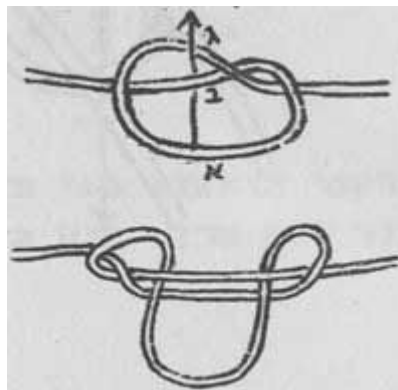

2. קצר מורכב

קצר שימושי במקרה ויש צורך בקיצור כמות רבה של חבל. בניה: עשה קביעת שוטרים. מתח את שתי הטבעות וסיים בקצר פשוט.

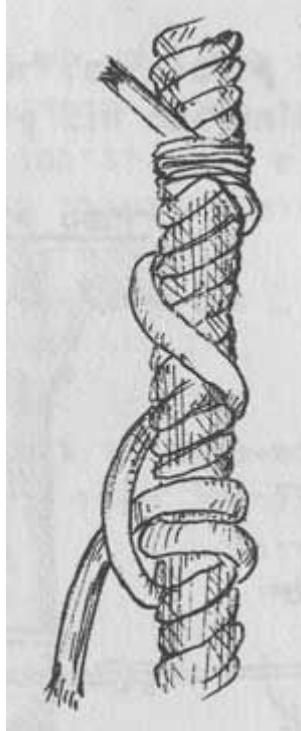
3. לולאת רתמה

קשר זה שימושי מאוד לעשיית לולאה בחבל שקצוותיו תפוסים. בניה: התחל את הקשר כבענד סלם (ציור א'). העבר את החלק המסומן באות א' מתחת לחלק ב' ומעל לג' כפי שמראה החץ. מתח והדק. הקשר המוגמר נראה בציור ב'. קשר זה שימושי גם לחיבור שני לוחות לשם עשיית נדנדה וכו'. הרחב את הקשר והלבישו על הלוחות כפי שהדבר נראה בציור ג'.

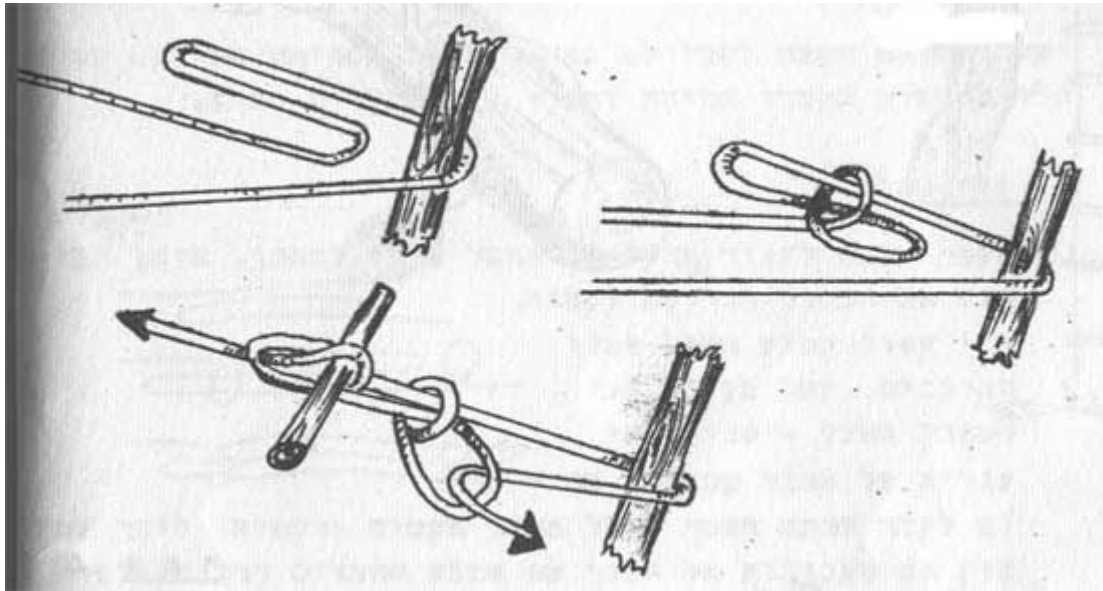
4. עצר

קשר זה משמש לעצירת חבל העלול להשתלשל או להמשך החוצה. בניה: עשה בחבל העוצר שני ליפופים על החבל הנעצר. הצלב את החבל העוצר על הליפופים, ועשה שניים שלושה ליפופים בכיוון הפוך. בסיום חבר את קצה החבל העוצר אל החבל הנעצר בכפיתה.

5. בלוק נהגים

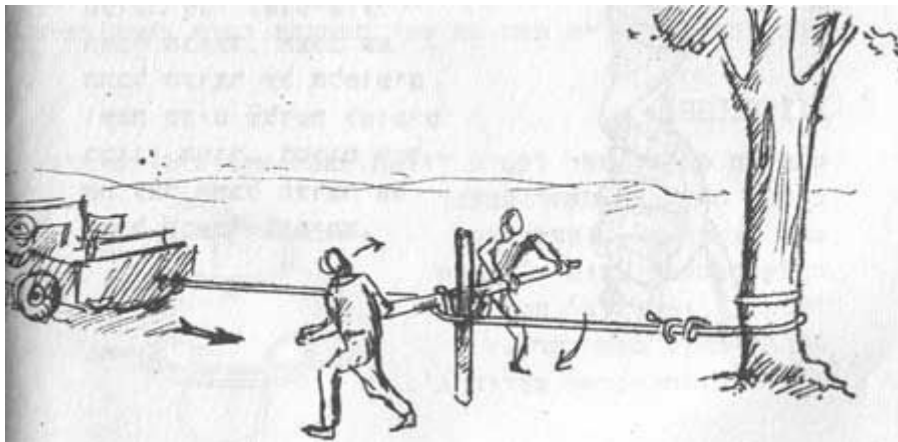
שימוש: מתיחת רף של גשר חבלים וכו'. בניה: צור בחבל לולאה על ידי הנחת החבל על עצמו בכיוון העליון (ציור א'). בכיוון התחתון הכנס את אמצע החבל ללולאה (ציור ב'). המשך והכנס את אמצע החבל בכיוון העליון לתוך הקפל שנוצר, ושים ברוח מוט (ציור ג'). סובב את החלק התחתון סביב יתד, הכנס אותו לתוך הלולאה הראשונה ומתח למטה. גמר בחצאי ענדים על החלק התחתון.

אפשר לבנות בלוק נהגים גם מבלי להשתמש במוט. לשם בניית בלוק כזה סבב את הקפל שנוצר מספר פעמים.

6. בלוק ספרדי

משמש למשיכה ולמתיחה בעצמה ברבה מאוד.

הציוד: 2 סמוכות עבות וחזקות באורך של 2.20 מטר. חבל סיירים באורך הרצוי.

הביצוע: שים את החבל-יתר בקו המעגן והמתקן. קבע את החבל למתקן. הצב את אחת הסמוכות במרחק מסוים מהמעגן, בקו החבל. הבלוק מתקרב אט-אט למעגן ובהתאם להערכה זו יוצב במקומו. צורו בחבל טבעת כשהחלק-הקבוע (הנמשך למתקן) עובר מעל. החדר בטבעת את הסמוכה עד לאמצעיתה, והצמידה בניצב אל מאחורי המוט האנכי (אפקית).

קבע את הקצה האחר למעגן תוך מתיחת החבל - יתד.

סובב את המוט האפקי תוך משיכת-הטבעת. המוט ייסוב מעל לחבלים. אין לתקוע את המוט האנכי בקרקע, כי הבלוק כולו מתקדם אל המעגן.

"במלאכה" יעסקו לפחות 4 חברים, 2 בסיבוב ו- 2 במוט האנכי, כשהם מדלגים או

משתוחחים מתחת לחבל.

החבל נכרך מסביב למוט-האנכי, ובהברגה, יש להקפיד על כן, שלא תיווצר מדרגה בין כיוון משיכת היתד למתקן וכיוון משיכתו למעגן, כי אחרת תישבר יציבתו (מלשון ניצב) של המוט האנכי והאחוזים לא יוכלו להתגבר על המשיכה.

מגבלתו העיקרית של הבלוק - יכולתו למשוך רק במצב אפקי, מקביל לפני הקרקע. דרך ההתגברות על המגבלה - ע"י היסט - מלאכותי ושבירת כיוון המתיחה בעזרת: דו-רגל קבוע לקרקע, מעגן למתיחה אנכית זיז או בליטה מתאימה במעגן טבעי ודומה.

[בחזרה לראש העמוד](#)